

Bennie de baksteen

Op weg met verhalen - 2024-25 thema 1 **Dromen**

les 1 - onderbouw

Myrthe Kelder

Een les bij het prentenboek *Bennie de baksteen*, waarin leerlingen mee worden genomen in de torenhoge dromen van Bennie en ervaren dat dromen kunnen én mogen veranderen.

Bennie is een baksteen met torenhoge ambities. Zijn grootste droom is om een hoog plekje te krijgen in een mooie wolkenkrabber, zodat hij uitzicht heeft over de hele stad. Maar... als baksteen heb je daar weinig over te zeggen. Bennie krijgt een totaal andere plek dan waarvan hij droomde en toch... is hij gelukkig! De leerlingen denken na over dromen en over hoe je omgaat met dromen die niet uitkomen. Aan de hand van kleuren drukken ze de gevoelens van Bennie en van zichzelf uit. In de herhaling onderzoeken ze waar je dichtbij God bent: boven in de toren, dichtbij de hemel, of onderin een bouwwerk, midden tussen de mensen, dichtbij de aarde.

Doelstelling

Leerlingen denken na over dromen van anderen en van zichzelf en onderzoeken hoe je om kunt gaan met dromen die niet uitkomen.

Leerlingen ervaren hoe ze kleuren aan verschillende gevoelens, emoties en dromen kunnen verbinden.

Leerlingen filosoferen over plekken dichtbij de hemel en de aarde, en van welke plek zij dromen.

Bennie de baksteen

Benodigheden

- kleurpotloden (afhankelijk van de groepsgrootte: ieder kind heeft in ieder geval drie verschillende kleuren nodig, waarbij het fijn is dat er veel keuze is)
- een (rode) baksteen. Teken hier met zwarte stift een gezichtje op (zie voorkant prentenboek *Bennie de baksteen*)
- prentenboek *Bennie de baksteen* (zie Prentenboeken)

De eerste stap

Lied en ritueel

Zing samen het lied 'We gaan op weg'

www.zinvolleronderwijs.nl

Bij deze les past het ritueel van de platte steen met olie: vertel dat de les van vandaag ook gaat over een hele bijzondere, sterke en dappere steen... Een steen met grote dromen...

Ga in een kring zitten (op de grond of op stoelen) en leg de steen neer.

Ruik aan de olie, laat leerlingen ook ruiken.

Doe één druppel olie op de steen.

Zeg: Eén druppel is genoeg
om na te denken.

Hoe we leven,
hoe we spelen,
hoe we praten,
hoe we doen.

Eén druppel is genoeg
om te ruiken.

Er is meer dan we kunnen zien.

Leg de steen terug in het midden van de kring, met het flesje olie ernaast.

Op weg

Kijk samen even in stilte naar de steen en het flesje olie.

Pak de steen daarna voorzichtig op, kijk ernaar en vertel:

Dit is een hele bijzondere steen. Vandaag is er nog een bijzondere steen bij ons...

Laat een korte stilte vallen en pak dan de baksteen erbij (uit een tas of onder een kleedje; zorg er in ieder geval voor dat de leerlingen deze baksteen nog niet hebben gezien).

Vraag aan de leerlingen: wat is dit voor soort steen? Filosofer hier even samen over.

Wat voor soorten stenen zijn er eigenlijk allemaal? En hoe weet je dat dit een baksteen is, waaraan kan je dat zien? Waarvoor worden bakstenen gebruikt? Wat is er bijzonder aan een baksteen?

Misschien willen sommige leerlingen de baksteen wel even aanraken of vasthouden. Geef de baksteen dan door. (Let op: de baksteen kan zwaar zijn voor sommige kleuters! Laat ze de steen bijvoorbeeld samen vasthouden of ondersteun ze.)

Hoe voelt de baksteen? Is hij zwaar, of juist niet? Zou hij sterk zijn? Waarom denk je dat?

Pak nu zelf de baksteen weer op. Vertel dat deze steen ook een naam heeft: Bennie. Bennie de baksteen. Vertel dat Bennie vandaag hier is om ons te vertellen over zijn dromen.

Waar zou Bennie van dromen, denk je..? Doe je ogen maar even dicht om daarover te denken...

Maak vervolgens van de baksteen een 'vertelsteen': de leerling die iets wil vertellen over de dromen van Bennie, mag de baksteen vasthouden en praten. Laat de leerlingen opstaan en Bennie doorgeven aan elkaar, waardoor ze even in beweging kunnen komen. Leg Bennie na het gesprek voorzichtig terug in het midden van de kring.

Spreek rondom Bennie een heleboel gekleurde potloden uit over de grond.

Vraag de leerlingen om allemaal een potlood te pakken in een kleur die past bij Bennie's dromen. Deze mogen ze voor zich op de grond neerleggen.

Nu is het tijd om te luisteren naar de dromen van Bennie...

Kern

Pak het boek *Bennie de baksteen* uit de kist. Lees de titel voor en laat de leerlingen de voorkant van het boek rustig bekijken. Wat zien ze? Waar is Bennie? Zou de voorkant van het boek iets te maken kunnen hebben met de dromen van Bennie?

Lees het verhaal van Bennie voor. Stop na de zin: 'Dit is het einde van zijn dromen.'

Laat een korte stilte vallen en kijk de kring rond...

Bennie de baksteen

- Hoe voelt Bennie zich nu, denk je? Waarom?
- Wat was Bennie's grootste droom?
- Waarom wilde hij graag zo hoog in een toren gemetseld worden denk je?

Filosofeer hier even samen over: het uitzicht, of misschien wel dichtbij de hemel, de wolken of bij God zijn? Ga daarna weer terug naar het boek en de plaat van Bennie.

- Waarom is dit het einde van de dromen van Bennie?
- Denk jij ook dat dit het einde is van zijn dromen?

Laat de leerlingen uit het midden van de kring nog een keer een potlood pakken. Nu kiezen ze een kleur die past bij het gevoel of de dromen van Bennie op dit moment. Deze mogen ze naast het andere potlood voor zich op de grond neerleggen.

Lees het verhaal uit.

- Hoe voelt Bennie zich nu, denk je?
- Is de grootste droom van Bennie uitgekomen? Waarom (niet)?
- Waar droomt Bennie nu van?

Laat de leerlingen uit het midden van de kring nog een keer een potlood pakken. Nu kiezen ze een kleur die past bij het gevoel of de dromen van Bennie aan het einde van het verhaal. Deze mogen ze naast de andere potloden voor zich op de grond neerleggen.

Vertel:

Bennie is aan het einde van het verhaal heel gelukkig, terwijl zijn dromen niet zijn uitgekomen... Hij is helemaal niet verdrietig, maar juist blij!

- Hoe kan dat?
- Op welk moment is dat veranderd? Heeft Bennie dat zelf gedaan? Heeft iemand hem geholpen?
- Waar droom jij van?
- Heb jij wel eens van iets gedroomd dat niet uitgekomen is?
- Kunnen je dromen veranderen?
- Kan je ook gelukkig zijn als je dromen niet uitkomen?

Verwerking

Tekenen

Leg Bennie de baksteen op een plek neer zodat alle leerlingen hem kunnen zien.

Laat de leerlingen hun drie eigen kleuren/kleurpotloden (bij de drie verhaal momenten uit de kern) meenemen naar hun eigen plek.

Vertel dat ze Bennie mogen tekenen (zorg ervoor dat er eventueel ook rode en zwarte kleurpotloden liggen op de tafels, voor de leerlingen die dat willen). Misschien willen sommige leerlingen ook oefenen met de letters die horen bij de naam van Bennie?

Nadat ze Bennie hebben getekend, mogen ze tekenen over de dromen van Bennie. Hiervoor mogen ze de kleuren gebruiken die ze hebben gekozen tijdens het lezen van het verhaal. Welke kleuren en vormen horen bij zijn dromen?

Voor de leerlingen die snel klaar zijn, kan je een extra opdracht geven over het tekenen van / kleur geven aan hun eigen dromen.

Leg alle tekenen in een grote cirkel om Baksteen Bennie neer. Welke dromen en welke kleuren zien we samen?

Emoties en gevoelens

Bennie maakt heel veel mee tijdens het verhaal! Hij voelt zich daardoor elke keer anders. Dat zie je soms ook aan zijn gezicht.

- Hoe kijkt Bennie als hij blij is?
- Hoe kijkt Bennie als hij boos is?
- ... en als hij verdrietig is?

Speel met de leerlingen de gezichtsuitdrukkingen van Bennie na. Blader eventueel samen nog een keer door het boek om zijn avonturen en gevoelens te bekijken. Misschien komen jullie er samen nog meer tegen? Vraag dan:

- Hoe kijkt Bennie als hij droomt?
- Hoe kijk jij als je droomt?
- Hoe kijkt Bennie aan het einde van het verhaal? Is hij blij? Hoe komt dat?
- Hoe zou jij kijken aan het einde van het verhaal?

Bennie de baksteen

Speel met de leerlingen de gezichtsuitdrukkingen / emoties na. Als er behoefte is aan beweging, kan je dit ook wandelend door het lokaal doen, of voor een grote spiegel, of staand in een kring.

- Waar zou jij graag gemetseld willen worden als je een baksteen was: bovenin, of juist onderop, of heel ergens anders? En waarom daar? Hoe zou jij je voelen op die plek? Waaraan kan je dat zien? Laat de leerlingen nog een laatste keer uitbeelden waar ze gemetseld zouden worden en hoe hun gevoel eruit zou zien.

Bouwen

Laat de leerlingen een toren, een flat of een ander gebouw bouwen met (constructie)materialen (naar keuze), bijvoorbeeld blokken, lego of duplo.

Waar is Bennie? Geef samen één van de blokken een gezicht (met een stift op waterbasis of potlood). Ga vervolgens met elkaar in gesprek:

- Hoe voelt Bennie zich?
- Hoe voelen de verschillende blokken zich (en deze... en deze...)?
- Welk blok zou jij willen zijn?
- Welk blok heeft een de plek van zijn dromen?
- Welk blok droomt van een andere plek?

De laatste stap

Sluit af met onderstaande versie van het startritueel (steen met olie).

Ga in een kring zitten (op de grond of op stoelen) en leg de steen én *Bennie de baksteen* neer.

Doe één druppel olie op de steen, en één op de baksteen.

Zeg: Eén druppel is genoeg
om na te denken,
Hoe we leven,
hoe we spelen.
Eén druppel is genoeg,
om te dromen,
over de toekomst
en over nu.
Eén druppel is genoeg
om te ruiken.
Er is meer dan we kunnen zien.

Geef eventueel de baksteen nog weer voorzichtig door aan de leerlingen die dat willen, om even te ruiken en afscheid te nemen van Bennie. Misschien is er nog iets dat ze willen zeggen tegen Bennie, terwijl ze hem vasthouden?

Leg vervolgens de steen en *Bennie de baksteen* terug in de kist.

Herhaling

In een volgende les begin je met het boek van Bennie de baksteen. Laat de voorkant zien: weten de leerlingen nog waar het over ging? Pak eventueel de baksteen er weer bij. Bekijk samen de platen en laat de leerlingen de verhaallijn aan de hand van de prenten construeren. Heb speciale aandacht voor het bouwproces en de plek waar Bennie gemetseld wordt.

Vertel: Bennie is een deel van een hele hoge flat; een wolkenkrabber. Hij draagt de hele flat! De bovenste stenen van de flat komen wel tot de wolken. En misschien wel... tot de hemel... Stapel een aantal stenen of blokken bovenop Bennie de baksteen.

Vraag de leerlingen of ze meer gebouwen kennen die zo hoog zijn? Hoge flats, of torens? Welk gebouw heeft ook een toren? Leidt het gesprek naar de toren van een kerk en/of de minaret ('torentje') van een moskee.

- Hoe ziet zo'n gebouw (kerk en/of moskee) eruit? Anders dan een huis of een flat...
- Wat is er anders, of bijzonder aan?

Bekijk samen een aantal foto's van kerken en moskeeën (naar eigen inzicht of via Beeld- en digitips).

- Zou Bennie wel een steen willen zijn van zo'n soort bouwwerk?
- Hoe voelt hij zich dan?
- En waar zou hij gemetseld worden? Bovenin de toren of de minaret, of juist onderin?

Bekijk daarna samen het Schooltv filmpje *Molletje in de wolken* (zie Beeld- en digitips).

Ook Molletje droomt, net als Bennie, van een plekje in de wolken! Want... zou je op de wolken kunnen springen? Molletje graaft naar de top van een berg om dat uit te zoeken...

Bennie de baksteen

- Waarom wil Molletje naar boven, naar de wolken? Wat vindt hij daar?
- En waarom wilde Bennie zo hoog mogelijk gemetseld worden, dichtbij de wolken?

Vertel... dat de wolken een soort sluier zijn tussen hemel en aarde. De aarde, waar wij, mensen, dieren en bakstenen wonen. En de hemel, de plek waar volgens sommige mensen God woont. Een hoog gebouw, of een hoge berg... Het zijn plekken waar je dichterbij de hemel en dus misschien wel dichterbij God bent...

- Waar zou jij het liefste zijn, als je Molletje zou zijn? En als je Bennie zou zijn?

Bennie werd niet dichtbij de wolken en de hemel gemetseld, maar juist dichtbij de aarde. Bijna onderaan in het gebouw, aan de straat. Midden tussen de mensen en de dieren! En wat voelde Bennie zich daar thuis!

- Waar zou Bennie dichterbij God zijn, denk je? Bovenin het gebouw, eenzaam, maar dichtbij de wolken en de hemel? Of juist onderin het gebouw, samen met alle mensen en dieren, dichtbij de aarde?
- Waar voel jij je het dichtste bij God?
- Ik vraag me nu nog af... Van welke plek zou Bennie dromen? En jij?

Liedsuggesties

Zing samen een variant van 'Deze vuist op deze vuist':

Deze steen op deze steen... (3x)
en zo klim naar boven...!

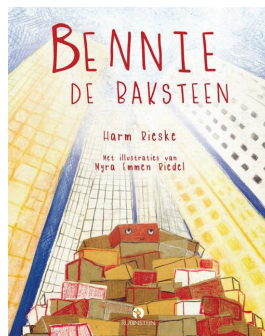
NB: Dit liedje kan ook gebruikt worden als een spelletje tussendoor, als er behoefte is aan beweging of dynamiek in de les.

Prentenboeken

Bennie de baksteen

Harm Rieske, Myra Emmen Riedel (ill.)
Rubinstein (2022)

Bennie de baksteen heeft torenhoge ambities. Letterlijk. Zijn grootste droom is om een hoog plekje te krijgen in een mooie wolkenkrabber, zodat hij uitzicht heeft over de hele stad! Maar ja, als baksteen heb je daar weinig over te zeggen...

Bennie de baksteen is één van de thematitels van de Kinderboekenweek 2024 met als thema 'Lekker eigenwijs?!'. Bennie is een baksteen die precies doet wat hij wil... of... toch niet?! Een andere thematitel gaat over een heerlijke eigenwijze koning die ons laat zien hoe leuk het is om lekker te doen wat jij wil!

De koning en niets

Olivier Tallec
De Eenhoorn, Nazareth België (2023)

Een volstrekt uniek en sprankelend verhaal... Over plaatsmaken voor niets.

Met in de hoofdrol een rijke koning die zichzelf letterlijk en figuurlijk in zijn blootje zet. Laat je meeslepen door de hilarische zoektocht van een koning die niets liever wil dan ... wel ja, niets! Dit is het verhaal van een koning die echt alles had: rupsfietsen, olifanten zonder slurf, schaatsen met karamelsmaak ... Er was niets dat hij niet had. Behalve natuurlijk ... niets. Dus besloot hij om op zoek te gaan naar niets. Vond hij NIETS in de bibliotheek, onder de microscoop, in de woestijn of aan de sterrenhemel?

Droom groot kleine mol

Tom Percival, Christine Pym (ill.)
Levendig Uitgever, De Meern (2021)

Net als Bennie de baksteen, heeft de mol grootse dromen.. Al duurt het bij Mol even voordat ze haar eigen dromen weet te vinden. Droom je mee met Mol?

Benni de baksteen

Kleine Mol gaat op zoek naar haar dromen. Via een kronkelige tunnel met wat ongelukjes vindt zij haar talent. Een vriendelijk voorleesboek over jezelf zijn, vriendschap en elkaar helpen.

‘Droom GROOT, Kleine Mol. Blijf stralen. Be YOU...’ Ga mee met Kleine Mol op zoek naar

haar dromen en ontdek gaandeweg dat iedereen iets bijzonders heeft te geven aan de wereld – al kost het soms even tijd (en een paar ongelukjes) om te ontdekken wat dat bijzondere is. Een krachtig boek om wie je bent te omarmen en je eigen unieke talent te vinden.

Beeld- en digtips

Suggesties foto's van kerken en moskeeën:

www.visit groningen.nl/nl/locaties/446165065/kerk-marum

www.stenenzoeken.nl/het-gebruik-van-zwerfstenen/zwerfsteengebruik

https://nl.wikipedia.org/wiki/Blauwe_Moskee_%28Amsterdam%29

https://nl.123rf.com/photo_42390034_details-van-de-bedoe%C3%AFenen-kleine-moskee-in-de-woestijn-tussen-de-bergen-in-egypte-kleine-minaret-muur-.html

Baksteen en Veertje

Bekijk samen via SchoolTv het gedicht van Nico de Neushoorn over Baksteen en Veertje.

<https://schooltv.nl/video-item/baksteen-en-veertje-gedichtje-van-nico-de-neushoorn>

Ga in gesprek aan de hand van onderstaande vragen:

- Waarom droomt de baksteen uit het gedicht ervan om een veertje zijn?
- Wat zou jij liever zijn, een baksteen of een veertje? En waarom?
- Wat zou Bennie graag willen zijn: een veertje of een baksteen?

Molletje in de wolken

Een aflevering van SchoolTv voor groep 1 en 2. Waar is Molletje?

Zou je op de wolken kunnen springen? Molletje graaft naar de top van een berg om dat uit te zoeken.

<https://schooltv.nl/video-item/molletje-in-de-wolken-waar-is-molletje>

Kunst

Bekijk samen (op het digbord) een van deze gebouwen:

Dali Theatermuseum

In Figueres, Spanje.

www.flickr.com/photos/twiga_swala/4579587454

In de geest van Hundertwasser

Ontworpen in de geest van de beroemde architect Hundertwasser. Te zien op het industrieterrein van Goor.

<https://zoom.nl/foto/hundertwasser/2904984/undefined>

- Wat valt de leerlingen op? Welke kleuren, welke vormen of stenen / materialen?
- Wat zou er gebeuren in dit gebouw, of zou er iemand wonen? Wie dan?
- Zou Bennie een plekje willen hebben in zo'n mooi gebouw? Zo ja, waar dan?
- Waarom daar? En jij? Beneden, of juist boven, of...

Deze les sluit ook aan bij de kerndoelen van het Protestants vormingsonderwijs: domein A 1 en 2, B 2.